

คำนำ

หนังสือ “108 คำถาม กับ พนักงานราชการ” ฉบับนี้ เป็นผลมาจากการประมวลคำถามและข้อหารือเกี่ยวกับพนักงานราชการที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) ได้รับอยู่เนือง ๆ และได้ตอบคำถามและข้อหารือดังกล่าวในช่วงเวลาที่ได้เริ่มนำระบบพนักงานราชการมาใช้ระหว่าง พ.ศ.2547 จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นคู่มือในการดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการและแนวทางของระบบพนักงานราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ หากส่วนราชการใดมีข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้กลุ่มบริหารพนักงานราชการ ทราบได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0-2281-5020, 0-2281-3333 ต่อ 2211 หรือ โทรสาร 0-2281-9602 ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

กลุ่มบริหารพนักงานราชการ

สำนักงาน ก.พ.

พฤศจิกายน ๒๕๕๑

สารบัญ

คำถามเกี่ยวกับ

หน้า

นิยามพนักงานราชการ

การกำหนดตำแหน่งและการจัดทำกรอบอัตรากำลัง

การกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์

การสรรหาและเลือกสรร

การจัดทำสัญญาจ้าง

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

วินัย

อื่นๆ

นิยามพนักงานราชการ

1. คำถาม พนักงานราชการคือใคร ?

คำตอบ พนักงานราชการเป็นผู้ที่ได้รับการจ้างงานตามสัญญาจ้างด้วยบุคคลากรและมีระยะเวลาจ้างสิ้นสุดแน่นอน โดยการจ้างพนักงานราชการจะต้องทำสัญญาจ้างกับส่วนราชการต้นสังกัด ซึ่งสามารถจ้างได้ไม่เกิน 4 ปีในแต่ละสัญญา และสามารถต่อสัญญาได้ หากส่วนราชการมีความจำเป็น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับภารกิจและงบประมาณของส่วนราชการ โดยพนักงานราชการได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายประกันสังคม และที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการกำหนด

2. คำถาม พนักงานราชการอยู่ในความหมายของ “เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยบำเหน็จความชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2550 หรือไม่?

คำตอบ คณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จความชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในความหมายของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ตามระเบียบดังกล่าว

3. คำถาม อยากทราบว่าพนักงานจ้าง กับพนักงานราชการเหมือนกันหรือไม่ ?

คำตอบ พนักงานราชการ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทหนึ่ง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 โดยได้รับการจ้างงานตามสัญญาจ้าง ส่วนพนักงานจ้าง เป็นพนักงานตามระบบการบริหารงานบุคคลของท้องถิ่น ซึ่งมีระบบการบริหารงานบุคคลที่เหมือนกันประการหนึ่ง คือ ใช้ระบบสัญญาจ้างสำหรับรายละเอียดอื่นๆ ต้องศึกษาจากระเบียบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

4. คำถาม การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 อาศัยอำนาจตามกฎหมายใด ?

คำตอบ การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 อาศัยอำนาจตาม มาตรา 11(8) แห่ง พ.ร.บ.บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี ดังนี้

“วางระเบียบปฏิบัติราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดย รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมาย อื่น”

5. คำถาม พนักงานราชการแตกต่างจากข้าราชการ และลูกจ้างประจำ อย่างไร พนักงาน ราชการจะสามารถไปสมัครสอบแข่งขันในส่วนของข้าราชการได้เลย หรือ จะต้องออกจากการเป็นพนักงานราชการก่อน ?

คำตอบ 1) ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำอยู่ภายใต้กฎหมายคน ละฉบับ ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจึงต่างกัน เช่น ข้าราชการ และ ลูกจ้างประจำที่มีวุฒิต่างกันกับพนักงานราชการ เมื่อบรรจุเข้ารับราชการจะ ได้รับเงินเดือนต่ำกว่าพนักงานราชการ 20%

2) พนักงานราชการสามารถสมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการ ตาม หลักเกณฑ์ที่ก.พ. กำหนด โดยที่ยังไม่ต้องลาออกจากการเป็นพนักงานราชการ แต่จะต้องลาออก เมื่อได้รับการเลือกสรร และจะมีการทำสัญญาจ้างเป็นพนักงาน ราชการ

การกำหนดตำแหน่งและการจัดทำกรอบอัตรากำลัง

6. **คำถาม** ในอนาคตลูกจ้างประจำจะถูกบังคับให้เข้าระบบสัญญาจ้างหรือไม่ เมื่อใด ?

คำตอบ ขณะนี้ยังไม่ได้บังคับ แต่ต่อไปเป็นเรื่องในระดับนโยบายและต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการดำเนินการดังกล่าว

7. **คำถาม** ส่วนราชการจะจ้างพนักงานราชการในตำแหน่งใดได้บ้าง ?

คำตอบ สามารถจ้างพนักงานราชการในตำแหน่งที่ส่วนราชการกำหนดได้ตามกลุ่มงาน ดังต่อไปนี้

1) พนักงานราชการประเภททั่วไป ประกอบด้วย 5 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานบริการ กลุ่มงานเทคนิค กลุ่มงานบริหารทั่วไป กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ และกลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ

2) พนักงานราชการประเภทพิเศษ มี 1 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ

8. คำถาม **ขอให้ยกตัวอย่างตำแหน่งที่จะจ้างเป็นพนักงานราชการตามกลุ่มงานเทียบกับข้าราชการปัจจุบัน ?**

- คำตอบ
- กลุ่มงานบริการ เช่น ตำแหน่งผู้ดูแลผู้รับการสงเคราะห์ พี่เลี้ยงเด็ก พนักงานช่วยการพยาบาล พนักงานเขียนโหนด ฯลฯ
  - กลุ่มงานเทคนิค เช่น นายท้ายเรือกลลำน้ำ ช่างเครื่องเรือ ช่างกษาปณ์ พนักงานขับเครื่องจักร นาฏศิลป์ ช่างประณีตศิลป์ ฯลฯ
  - กลุ่มงานบริหารทั่วไป เช่น เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน นิติกร บุคลากร พนักงานคุมประพฤติ นักวิชาการเกษตร นักวิชาการสาธารณสุข ฯลฯ
  - กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ เช่น นายแพทย์ สถาปนิก วิศวกร นักวิชาการคอมพิวเตอร์ พยาบาลวิชาชีพ นักกีฏวิทยาฯลฯ
  - กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปแขนงต่าง ๆ นักบิน ฯลฯ
  - กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ เช่น ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารโครงการ ฯลฯ

9. คำถาม **การจ้างพนักงานราชการในกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ เช่น ที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ ส่วนราชการสามารถจ้างข้าราชการด้วยตนเองได้หรือไม่ ?**

คำตอบ

ไม่ได้ เนื่องจากคุณสมบัติทั่วไปของพนักงานราชการระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 8 (8) กำหนดว่าพนักงานราชการต้องไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือพนักงานหรือลูกจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น

10. คำถาม **พนักงานราชการทำงานวิจัยได้หรือไม่ และถ้าทำได้จะได้อะไรตอบแทนเพิ่มขึ้นหรือไม่ ?**

คำตอบ

พนักงานราชการมีหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในสัญญาจ้าง หรืองานอื่น ๆ ที่ส่วนราชการมอบหมาย ถ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานเกี่ยวกับการวิจัย ก็สามารถกระทำได้ โดยได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดในสัญญาจ้าง

11. คำถาม การมีพนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวได้รับผลกระทบอะไรบ้าง ?

คำตอบ ไม่กระทบเนื่องจาก

- กรณีลูกจ้างประจำที่ตำแหน่งว่างลงระหว่างปีตามมติคณะรัฐมนตรี หากส่วนราชการยังมีความจำเป็นตามภารกิจเดิมหรือภารกิจใหม่ก็อาจจ้างพนักงานราชการทดแทนตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งใหม่ แต่ต้องไม่ใช่ตำแหน่งที่มีลักษณะงานจ้างเหมาบริการ คือ งานรักษาความปลอดภัย งานรักษาความสะอาด งานดูแลสวนต้นไม้ และงานยานพาหนะ
- กรณีลูกจ้างชั่วคราวที่จ้างด้วยงบบุคลากร สำนักงาน ก.พ. ไม่ได้กำหนดให้แก่ส่วนราชการใดตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2549 เป็นต้นไป เนื่องจากคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการได้กำหนดเป็นกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการทดแทนได้แล้ว ส่วนลูกจ้างชั่วคราวที่จ้างด้วยงบประมาณประเภทอื่นต้องทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ

12. คำถาม ส่วนราชการที่ประสงค์จะจ้างพนักงานราชการจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ส่วนราชการต้องจัดทำกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการเป็นกรอบที่มีระยะเวลา 4 ปี เสนอ อ.ก.พ. กระทรวงให้ความเห็นชอบก่อนขออนุมัติจากคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ และเมื่อได้รับอนุมัติกรอบอัตรากำลังแล้วจึงจะสามารถดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการตามกรอบที่ได้รับอนุมัติภายใต้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร และทำสัญญาจ้างผู้ได้รับการเลือกสรรเป็นพนักงานราชการ

13. คำถาม จะมีการปรับให้พนักงานราชการเป็นข้าราชการ หรือไม่อย่างไร ?

คำตอบ ไม่มี เนื่องจากการบรรจุเป็นข้าราชการต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนด ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสมัครเข้ารับการสรรหาและเลือกสรรได้

14. คำถาม การจ้างพนักงานราชการ มีระยะเวลาการจ้างอย่างไร และใช้เงินประเภทใดในการจ้าง ?

คำตอบ ระบบพนักงานราชการ เป็นระบบการจ้างที่มีสัญญาจ้างตามระยะเวลา ซึ่งขึ้นอยู่กับความจำเป็นของภารกิจ โดยระยะเวลาสูงสุดของแต่ละสัญญาไม่เกิน 4 ปี ทั้งนี้ หากภารกิจยังจำเป็นต้องดำเนินการต่อเนื่องก็อาจมีการต่อสัญญาเป็นสัญญาที่ 2 หรือมากกว่านั้นก็ได้ เช่น หากภารกิจนั้นต้องปฏิบัติในช่วงเวลา 10 ปี ถ้าผู้ปฏิบัติงานมีผลการปฏิบัติงานดีและผ่านการประเมินผลให้ต่อสัญญาได้ ก็อาจต่อสัญญาได้ถึง 3 สัญญา โดยอาจเป็นสัญญาละ 4 ปี จำนวน 2 สัญญา และสัญญา 2 ปี จำนวน 1 สัญญา สำหรับเงินงบประมาณของส่วนราชการในการจ้างพนักงานราชการดังกล่าวข้างต้น ใช้เงินงบประมาณประเภทบุคคลากร

15. คำถาม พนักงานราชการสามารถปรับสัญญาจ้าง 1 ปี เป็น 4 ปี ได้หรือไม่ และเงินประกันสังคมที่ถูกหักไปทุกเดือนพนักงานจะได้รับอะไรตอบแทน ?

คำตอบ 1) ระบบพนักงานราชการ มีกำหนดการจ้างงานตามสัญญาจ้าง ซึ่งจ้างได้ไม่เกิน 4 ปี ต่อหนึ่งสัญญา โดยการจ้างงานนั้นจะขึ้นอยู่กับ ความจำเป็นตามภารกิจ และงบประมาณของส่วนราชการเป็นสำคัญ และหากยังมีความจำเป็น หรือภารกิจยังไม่สิ้นสุด ส่วนราชการก็สามารถต่อสัญญาจ้างได้

2) พนักงานราชการเป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายประกันสังคม ซึ่งจะมีสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม เช่น การรักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ เป็นต้น โดยรายละเอียดสอบถามเพิ่มเติมได้จากสำนักงานประกันสังคม โทร.1506

16. คำถาม ตำแหน่งพนักงานราชการมีระดับเหมือนข้าราชการหรือไม่ ?

คำตอบ ตำแหน่งของพนักงานราชการไม่มีระดับเหมือนข้าราชการ

17. คำถาม ปัจจุบันเป็นพนักงานราชการในแผนกชั้นสูตรโรค ตำแหน่งนักเทคนิคการแพทย์ มีวุฒิปริญญาตรี จะเป็นหัวหน้าแผนกได้หรือไม่ เนื่องจากในแผนกมีแต่ข้าราชการที่มีวุฒิต่ำกว่า ?

คำตอบ พนักงานราชการเป็นผู้ที่ได้รับการจ้างตามสัญญาจ้าง ซึ่งจะระบุถึงหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ ซึ่งลักษณะงานโดยทั่วไปของพนักงานราชการจะเป็นงานปฏิบัติไม่ใช่งานบริหาร อย่างไรก็ตามอาจได้รับการพิจารณามอบหมายให้ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้ากลุ่มได้

18. คำถาม มีตำแหน่งพนักงานราชการว่างในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล จะเปลี่ยนเป็น เจ้าพนักงานธุรการได้หรือไม่ (ใช้วุฒิต่างกัน) ?

คำตอบ การเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง หรือกลุ่มงานของพนักงานราชการที่ว่าง คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) ได้มอบอำนาจให้ส่วนราชการดำเนินการได้เอง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและภารกิจของส่วนราชการ โดยเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะต้องแจ้ง คพร. เพื่อทราบภายใน 30 วัน ตามหนังสือที่ นร 1008.5/คพร./90 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2548

19. คำถาม พนักงานราชการสามารถนำวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับเพิ่มขึ้นมาใช้ปรับวุฒิได้หรือไม่ ?

คำตอบ เนื่องจากระบบพนักงานราชการเป็นระบบสัญญาจ้างตามสมรรถนะและคุณวุฒิของบุคคลซึ่งได้มีการกำหนดไว้เฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ประกาศรับสมัคร ดังนั้น การได้รับคุณวุฒิเพิ่มขึ้นจึงไม่สามารถขอปรับอัตราเงินเดือน หรือตำแหน่งได้ ยกเว้นกรณีผ่านการสรรหาและเลือกสรรตามวุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้น จึงจะสามารถทำสัญญาจ้าง และคำตอบแทนในตำแหน่งตามคุณวุฒิดังกล่าว

20. คำถาม

กรณีมีการปรับโครงสร้างภายในส่วนราชการ จะสามารถเกลี้ยอัตรากำลังพนักงานราชการภายใต้โครงสร้างเดิม ไปปฏิบัติงานในโครงสร้างใหม่ได้หรือไม่ และพนักงานราชการจะได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ต่อเนื่องได้หรือไม่?

คำตอบ

ส่วนราชการสามารถเกลี้ยอัตรากำลังพนักงานราชการตามโครงสร้างใหม่ได้ ภายใต้จำนวนกรอบที่ คพร. อนุมัติโดยค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์จะได้รับต่อเนื่อง ถ้าอยู่ในหลักเกณฑ์ตามประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ และ เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ

21. คำถาม

การบริหารงานพนักงานราชการของสำนักงานรัฐมนตรีในกระทรวงต่าง ๆ ตามกรอบอัตรากำลังที่ คพร. อนุมัติ ผู้ใดเป็นหัวหน้าส่วนราชการระหว่างปลัดกระทรวง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ?

คำตอบ

“หัวหน้าส่วนราชการ” ตามที่กำหนดในข้อ 3 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างพนักงานราชการ มุ่งหมายถึง เฉพาะหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมเท่านั้น แต่สำนักงานรัฐมนตรีมิได้เป็นนิติบุคคล จึงไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “ส่วนราชการ” ตามระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการดังกล่าว และโดยที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง และราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ ดังนั้น อำนาจการบริหารงานพนักงานราชการจึงอยู่ในอำนาจของปลัดกระทรวง

22. คำถาม การจ้างพนักงานราชการที่เปลี่ยนสถานภาพจากลูกจ้างชั่วคราว (กลุ่ม 2) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 จะต้องสิ้นสุดการจ้างลง ตามกรอบอัตรากำลัง 4 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548-2551) ที่ คพร. อนุมัติหรือไม่ ?

คำตอบ พนักงานราชการดังกล่าวถือเป็นพนักงานราชการตามกรอบพิเศษ ซึ่งหาก ส่วนราชการยังมีความจำเป็นตามภารกิจต้องจ้างต่อเนื่อง ก็สามารถจ้างต่อเนื่องไป จนกระทั่งตำแหน่งว่าง หรือในกรณีที่ผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2 ครั้ง ติดต่อกันอยู่ในระดับต่ำกว่าดี ให้ผู้บังคับบัญชาทำความเข้าใจเสนอหัวหน้าส่วน ราชการเพื่อพิจารณาสั่งเลิกจ้างต่อไป ทั้งนี้ ตามข้อ 10 ของประกาศ คพร. เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ

23. คำถาม เมื่อข้าราชการมีการปรับปรุงระบบการจำแนกตำแหน่งเป็น 4 ประเภทแล้ว พนักงานราชการจัดอยู่ในประเภทไหน ?

คำตอบ ข้าราชการและพนักงานราชการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย เฉพาะของแต่ละประเภท โดยการปรับปรุงระบบจำแนกตำแหน่งเป็นการ ดำเนินการตาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ส่วนพนักงาน ราชการอยู่ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 ซึ่งมีหลักการที่ต่างจากระบบข้าราชการ อย่างไรก็ตาม การแบ่ง ประเภทของข้าราชการ และพนักงานราชการใช้หลักการทำนองเดียวกัน คือพิจารณาจากลักษณะงานและคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน

การกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์

24. **คำถาม** มีแนวคิดในการกำหนดอัตราค่าตอบแทนพนักงานราชการอย่างไร ?

- คำตอบ**
- (1) เพื่อเปิดโอกาสและจูงใจให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เข้ามาปฏิบัติงานภายใต้ระบบสัญญาจ้าง
  - (2) มีบัญชีหลากหลายตามกลุ่มลักษณะงาน โดยมีอัตราเงินเดือน 6 บัญชีตามกลุ่มงาน
  - (3) ใช้บัญชีเงินเดือนข้าราชการพลเรือนเป็นฐานในการกำหนดเฉพาะพนักงานราชการประเภททั่วไป โดยปรับจากฐานเพิ่มขึ้น 20% เพื่อชดเชยบำเหน็จ สวัสดิการต่างๆ และการประกันสังคม
  - (4) สะท้อนถึงอัตราตลาด ขนาดของงาน ชีดสมรรถนะ และความสามารถในการจ่ายของภาครัฐ

25. **คำถาม** กรณีผู้ผ่านงานมาแล้วและมีประสบการณ์ตรงตามลักษณะงานที่ต้องการของส่วนราชการ จะได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นตามประสบการณ์หรือไม่ ?

- คำตอบ**
- อาจได้รับค่าประสบการณ์เพิ่มขึ้นตามความจำเป็นตามลักษณะงานของตำแหน่งซึ่งจะต้องมีการกำหนดไว้ในประกาศรับสมัครสรรหาตั้งแต่แรก โดยมีหลักเกณฑ์ที่ คพร. ประกาศกำหนด ดังนี้
- กลุ่มงานบริการ และกลุ่มงานเทคนิคกำหนดอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น ๑ ชั้น ต่อทุกประสบการณ์ ๒ ปี แต่เพิ่มขึ้นสูงสุดไม่เกิน ๕ ชั้น หรือ
  - กลุ่มงานบริหารทั่วไป และกลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะกำหนดค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น ๕ % ต่อทุกประสบการณ์ ๒ ปี แต่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุดไม่เกิน ๕ ช่วง

26. คำถาม พนักงานราชการจะได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อะไรบ้าง ?

คำตอบ จะได้รับค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินและสิทธิประโยชน์ ดังนี้

1) ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน ขึ้นอยู่กับกลุ่มงานพนักงานราชการ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่

- ค่าตอบแทนตามบัญชีกลุ่มงาน
- ค่าตอบแทนพิเศษ
- ค่าครองชีพพิเศษ
- ค่าตอบแทนวิชาชีพ
- ค่าตอบแทนสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ
- ค่าตอบแทนระหว่างลา
- ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
- ค่าเบี้ยประชุม

2) สิทธิประโยชน์ ได้แก่

- การลา 5 ประเภท คือ ลาป่วย ลากิจ ลาคลอดบุตร ลาพักผ่อน และลาเพื่อไปตรวจเลือกเพื่อเตรียมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
- สิทธิในการขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- สิทธิประโยชน์จากการประกันสังคม
- สิทธิอื่นๆ ที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการจะกำหนด

27. คำถาม

ผู้ได้รับการว่าจ้างเป็นพนักงานราชการจะได้รับอัตราค่าตอบแทนอย่างไร ?

คำตอบ

ได้รับอัตราค่าตอบแทนตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่ประกาศรับสมัครสรรหาว่ากำหนดเป็นวุฒิใด ดังนี้

1) กลุ่มงานบริการ

- วุฒิ ม. ๓ หรือ ม.ศ. ๓ หรือ ม. ๖ ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นแรกของบัญชีค่าตอบแทน
- วุฒิ ปวช. ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นที่ 4 ของบัญชี
- วุฒิ ปวท. ได้รับค่าตอบแทนขั้นที่ 6 ของบัญชี
- วุฒิ ปวส. ได้รับค่าตอบแทนขั้นที่ 8 ของบัญชี

2) กลุ่มงานเทคนิค

- วุฒิ ปวช. หรือผู้มีทักษะในงานที่ปฏิบัติไม่ต่ำกว่า ๕ ปี ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นแรกของบัญชี
- วุฒิ ปวท. ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นที่ 3 ของบัญชี
- วุฒิ ปวส. ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นที่ 5 ของบัญชี

3) กลุ่มงานบริหารทั่วไป

- วุฒิปริญญาตรี ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นต่ำสุดของบัญชี
- วุฒิปริญญาโท ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น 4 ช่วง จากอัตราขั้นต่ำ ช่วงละ 5%
- วุฒิปริญญาเอก ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น 10 ช่วง จากอัตราขั้นต่ำ ช่วงละ 5%

4) กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ

- วุฒิปริญญาตรี ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นต่ำสุดของบัญชี
- วุฒิปริญญาโท ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น 4 ช่วง จากอัตราขั้นต่ำ ช่วงละ 5%
- วุฒิปริญญาเอก ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น 10 ช่วง จากอัตราขั้นต่ำ ช่วงละ 5%

5) กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ

- ผู้มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า ๖ ปีสำหรับปริญญาตรี, ๔ ปีสำหรับปริญญาโท และ ๒ ปี สำหรับปริญญาเอก หรือ
- ผู้มีประสบการณ์ในงานที่ปฏิบัติไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปีและมีผลงานเป็นที่ยอมรับในวงการณ์ ได้รับอัตราค่าตอบแทนต่ำสุดของบัญชี

6) กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ

ได้รับอัตราค่าตอบแทนโดยพิจารณาจากคุณวุฒิ การศึกษา ประสบการณ์และผลงานตามระดับของความเชี่ยวชาญพิเศษ 3 ระดับ ตามประกาศ คพร. ฉบับที่ 6 ดังนี้

- ระดับสากล ได้รับอัตราค่าตอบแทนเดือนละ ไม่เกิน 208,000 บาท
- ระดับประเทศ ได้รับอัตราค่าตอบแทนเดือนละ ไม่เกิน 156,000 บาท
- ระดับทั่วไป ได้รับอัตราค่าตอบแทนเดือนละ ไม่เกิน 104,000 บาท

สำหรับวุฒิปริญญาโทหรือปริญญาเอกที่มีพื้นฐานต่อจากวุฒิปริญญาตรี 5 ปี หรือวุฒิจำกัดอื่นใดที่ไม่เป็นไปตามที่ประกาศ คพร. กำหนด ให้เสนอ คพร. พิจารณา

28. คำถาม พนักงานราชการจะได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีหรือไม่ ?

คำตอบ ได้ ทั้งนี้ ต้องมีระยะเวลาปฏิบัติงานในรอบปี (1 ตุลาคม ของปีหนึ่ง - 30 กันยายน ของอีกปีหนึ่ง) ไม่น้อยกว่า 8 เดือนและต้องมีผลการประเมินการปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่าระดับดี

29. คำถาม พนักงานราชการสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลเช่นเดียวกับข้าราชการหรือลูกจ้างประจำได้หรือไม่ ?

คำตอบ ไม่ได้ แต่จะเบิกจ่ายได้จากการประกันสังคมในกรณีที่มิใช่การเจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงาน และในอนาคตเมื่อมีการแก้ไข พ.ร.บ. เงินทดแทนให้ครอบคลุมถึงพนักงานราชการแล้ว พนักงานราชการก็จะได้รับจากกองทุนเงินทดแทนกรณีเจ็บป่วย หรือประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน

30. คำถาม พนักงานราชการจะมีโอกาสได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นหรือไม่ ?

คำตอบ ระบบการเลื่อนค่าตอบแทนของพนักงานราชการ จะต่างจากการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการ กรณีที่มีผลการประเมินการปฏิบัติงานในระดับดีเด่น กลุ่มงานบริการและกลุ่มงานเทคนิคจะได้รับค่าตอบแทนพิเศษ 3-5 % ของฐานค่าตอบแทนก่อนการเลื่อนขั้นค่าตอบแทนปกติ ส่วนกลุ่มงานบริหารทั่วไป กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ และกลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ จะได้รับค่าตอบแทนพิเศษ 3% ของค่าตอบแทนก่อนเลื่อนค่าตอบแทนปกติ ทั้งนี้ มีโควตาของพนักงานราชการที่จะได้รับค่าตอบแทนพิเศษไม่เกิน 15 % ของจำนวนพนักงานราชการในแต่ละกลุ่ม ณ วันที่ 1 กันยายน

31. คำถาม การคำนวณโควตาของผู้รับค่าตอบแทนพิเศษ หากมีเศษจะคำนวณอย่างไร ?

คำตอบ ใช้หลักการเดียวกับข้าราชการ คือ ถ้าเศษตั้งแต่ .5 ปัดขึ้นเป็น 1 และต่ำกว่า .5 ปัดทิ้ง

32. คำถาม พนักงานราชการกลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะจะมีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะเช่นเดียวกับข้าราชการหรือไม่ ?

คำตอบ มีสิทธิได้รับ กรณีพนักงานราชการผู้นั้นปฏิบัติงานหรือมีลักษณะงานเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนที่ได้รับค่าตอบแทนดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่ คพร.จะประกาศกำหนด

33. คำถาม พนักงานราชการมีสิทธิขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือไม่ ?

คำตอบ มีสิทธิ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด สอบถามรายละเอียดได้ที่ สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี หมายเลขโทรศัพท์ 02-2809000 ต่อ 423 หรือ 424

34. คำถาม อัตราค่าตอบแทนพนักงานราชการจะสูงกว่าข้าราชการมากน้อยเพียงใด มีความมั่นคงแค่ไหน ?

คำตอบ ค่าตอบแทนพนักงานราชการสูงกว่าเงินเดือนของข้าราชการ 20% ที่มีวุฒิ การศึกษาระดับเดียวกัน

สำหรับความมั่นคงพิจารณาตามหลักการบริหารจัดการแนวใหม่ของภาครัฐ ซึ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานอยู่ที่การทำงานได้ตามเป้าหมายและมีผลงาน ตามที่กำหนด ดังนั้น ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ หรือพนักงานราชการจึงอยู่ภายใต้ หลักการเดียวกัน คือมีความมั่นคงตราบเท่าที่ยังปฏิบัติราชการได้เต็มตาม สมรรถนะและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ โดยพนักงานราชการที่ได้รับการจ้าง ต่อเนื่องจะได้ค่าตอบแทนต่อเนื่องด้วย

35. คำถาม พนักงานราชการที่ทำงานครบตามสัญญาจ้างและมีการต่อสัญญาจ้าง จะได้รับค่าตอบแทนต่อเนื่องจากสัญญาเดิมหรือไม่ หรือต้องเริ่มต้นใหม่ ?

คำตอบ ถ้าเป็นการต่อสัญญาจ้างในงานเดิมและตำแหน่งเดิมต่อเนื่อง ก็จะได้รับเงิน ค่าตอบแทนต่อเนื่องได้

36. คำถาม พนักงานราชการที่มีคู่สมรสเป็นข้าราชการ จะใช้สิทธิเบิกจ่ายค่า รักษาพยาบาลจากการเป็นข้าราชการของคู่สมรสได้หรือไม่ ?

คำตอบ พนักงานราชการจะต้องใช้สิทธิของตนจากการประกันสังคมก่อน ถ้ายังมี ส่วนที่ขาดอยู่จึงไปใช้สิทธิความเป็นข้าราชการของคู่สมรส

37. คำถาม ทิศทางของพนักงานราชการจะเป็นอย่างไร เช่น เงินเดือน ?

คำตอบ เมื่อใดที่มีการปรับเงินเดือนข้าราชการ คณะกรรมการบริหารพนักงาน ราชการก็จะพิจารณาปรับค่าตอบแทนพนักงานราชการด้วย

38. คำถาม

ลูกจ้างประจำ/พนักงานมหาวิทยาลัย/พนักงานราชการ/พนักงานมหาวิทยาลัยเงินรายได้ ต่างกันอย่างไร และสิทธิประโยชน์พึงได้รับต่างกันอย่างไร ?

คำตอบ

1) พนักงานราชการอยู่ในระบบการจ้างงานตามสัญญาจ้าง มีระยะเวลาจ้างสั้นสุดแน่นอน โดยการจ้างพนักงานราชการจะต้องทำสัญญาจ้างกับส่วนราชการต้นสังกัด ซึ่งไม่เกิน 4 ปี ในแต่ละสัญญา โดยสามารถต่อสัญญาได้ ทั้งนี้ พนักงานราชการจะได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น สิทธิการลา การได้รับเงินค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลาราชการ เป็นต้น

2) ลูกจ้างประจำ เป็นการจ้างงานต่อเนื่องระยะยาวจนเกษียณเมื่ออายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ และได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ เป็นต้น

3) พนักงานมหาวิทยาลัยอยู่ในระบบสัญญาจ้างเช่นกัน ส่วนจะได้รับสิทธิประโยชน์อย่างไร ขึ้นอยู่กับกฎหมายเฉพาะในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้น ๆ

4) พนักงานมหาวิทยาลัยเงินรายได้ เป็นผู้ที่ได้รับการจ้างจากเงินนอกงบประมาณและขึ้นอยู่กับเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย โดยสิทธิประโยชน์เป็นไปตามกฎหมายของแต่ละมหาวิทยาลัย

39. คำถาม

วันลาพักผ่อน ของพนักงานราชการ สะสมได้หรือไม่ ?

คำตอบ

พนักงานราชการที่มีสถานภาพเป็นพนักงานราชการครบ 6 เดือน สามารถลาพักผ่อนปี (ปีงบประมาณ) ละ 10 วัน แต่ไม่สามารถสะสมวันลาได้

40. คำถาม

พนักงานราชการที่ได้รับการจ้างตามสัญญาจ้าง 6 เดือน จะมีสิทธิลาพักได้กี่วันในปีงบประมาณเดียวกัน ?

คำตอบ

พนักงานราชการที่ได้รับการจ้างเต็มปีงบประมาณ (12 เดือน) จะมีสิทธิลาพักหรือลาพักผ่อนได้ 10 วัน แต่ถ้าทำสัญญาจ้างไม่เต็มปีงบประมาณจะต้องทอนสัดส่วนลง กรณีนี้มีสิทธิลาพัก 5 วัน

41. คำถาม การลาศึกษาหรือลาไปฝึกอบรม ในกรณีของพนักงานราชการสามารถทำได้หรือไม่ ?

คำตอบ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ มิได้กำหนดสิทธิการลาศึกษาฝึกอบรมทั้งในและต่างประเทศ ให้แก่พนักงานราชการ ยกเว้น กรณีส่วนราชการพิจารณาสั่งให้ไปฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของส่วนราชการ

42. คำถาม พนักงานราชการผู้ที่ได้คำตอบแทนพิเศษจะได้รับเงินเพียง 1 ปี เท่านั้น (ปีต่อ ๆ ไปจะไม่ได้แล้ว) ใช่หรือไม่ โดยผู้ที่ได้รับการประเมินให้ได้รับคำตอบแทนพิเศษในปีที่แล้ว จะไม่มีสิทธิได้รับคำตอบแทนพิเศษในปีถัดมา (ได้ติดต่อกัน 2 ปี) อีกใช่หรือไม่ ?

คำตอบ พนักงานราชการที่ได้รับผลการประเมินการปฏิบัติงานในปีงบประมาณที่ผ่านมาในระดับดีเด่น จะได้รับคำตอบแทนพิเศษนี้ตลอดปีงบประมาณปัจจุบัน แต่ไม่สามารถนำมาคิดเป็นฐานคำตอบแทนสำหรับการเลื่อนคำตอบแทนในปีถัดไปได้ ส่วนการได้รับคำตอบแทนพิเศษติดต่อกัน 2 ปี ได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ หากพนักงานราชการมีผลการปฏิบัติงานดีเด่นซ้ำอีกในปีถัดไป และผู้บังคับบัญชาพิจารณาให้เป็นผู้สมควรได้เลื่อนคำตอบแทนพิเศษ หากอยู่ในโควตาร้อยละ 15 ก็อาจได้รับคำตอบแทนพิเศษซ้ำได้อีก

43. คำถาม พนักงานราชการจะได้รับโบนัสเหมือนข้าราชการบ้างหรือไม่ ?

คำตอบ สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทใดได้รับเงินรางวัลประจำปี สามารถสอบถามได้ที่ www.opdc.go.th หรือ โทร 0-2356-9999

44. คำถาม ทำไมเงินเดือนพนักงานราชการเริ่มต้นได้มากกว่าข้าราชการบรรจุใหม่ที่มีวุฒิเดียวกัน ?

คำตอบ ระบบพนักงานราชการเป็นการจ้างงานตามสัญญาจ้าง ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาการจ้าง และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับโดยทั่วไปจะน้อยกว่าข้าราชการ เช่น ไม่สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลให้บิดา มารดาได้ เป็นต้น คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการจึงกำหนดค่าตอบแทนสูงกว่าข้าราชการเพื่อเป็นการชดเชยสวัสดิการอื่น ๆ และเงินที่พนักงานราชการจะต้องถูกหักสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

45. คำถาม พนักงานราชการแต่ละประเภทจะรับเงินเดือนสูงสุดได้เท่าไร ?

คำตอบ ขึ้นอยู่กับบัญชีค่าตอบแทนของแต่ละกลุ่มงาน เช่น กลุ่มงานบริการ มีอัตราค่าตอบแทนระหว่าง ขั้นต่ำ 6,100 บาท และขั้นสูง 18,500 บาท กลุ่มงานบริหารทั่วไป มีอัตราค่าตอบแทนระหว่าง ขั้นต่ำ 9,530 บาท และขั้นสูง 31,770 บาท

46. คำถาม พนักงานราชการที่ลาพักผ่อนและประสงค์จะเดินทางไปต่างประเทศต้องขออนุญาตตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการหรือไม่?

คำตอบ ต้องขออนุญาต ทั้งนี้ตามข้อ 4 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปว่า บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ มติ ค.ร.ม. ฯลฯ ที่กำหนดให้ข้าราชการ หรือลูกจ้างปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ หรือเป็นข้อห้ามเรื่องใด ให้ถือว่า พนักงานราชการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หรือต้องห้าม เรื่องนั้นโดยอนุโลม เช่นเดียวกับข้าราชการ และลูกจ้าง เว้นแต่จะมีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะในระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการ หรือในสัญญาจ้าง

47. คำถาม พนักงานราชการมีบัตรประจำตัวหรือไม่ ?

คำตอบ พนักงานราชการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทหนึ่งซึ่งมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้พนักงานราชการที่มีระยะเวลาการจ้างตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป สามารถมีบัตรประจำตัวได้ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการ คพร. ได้แจ้งเวียนให้ทุกส่วนราชการทราบ เพื่อดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวให้แก่พนักงานราชการแล้ว

48. คำถาม ถ้ามหาวิทยาลัยออกนอกระบบ พนักงานราชการสามารถเปลี่ยนมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยได้หรือไม่ ?

คำตอบ ขึ้นอยู่กับกฎหมายเฉพาะในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยว่าจะกำหนดไว้อย่างไร

49. คำถาม พนักงานราชการสามารถโยกย้ายสถานที่ทำงานได้เหมือนข้าราชการหรือไม่ ?

คำตอบ เนื่องจากระบบพนักงานราชการเป็นการจ้างตามความจำเป็นของภารกิจ ดังนั้น เมื่อมีการทำสัญญาจ้างให้พนักงานราชการปฏิบัติในหน่วยงานใด ก็ถือว่าได้มีการจ้างตามความจำเป็นของภารกิจเฉพาะของหน่วยงานนั้นแล้ว ระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการ จึงไม่ได้กำหนดให้มีการย้ายหรือโอนไว้

50. คำถาม พนักงานราชการสามารถขอลาศึกษาต่อ และขอทุนการศึกษาได้หรือไม่ หรือศึกษาต่อในวันเสาร์-อาทิตย์ ได้หรือไม่ ?

คำตอบ ระบบพนักงานราชการมิได้กำหนดสิทธิการลาศึกษารวมทั้งการปรับวุฒิให้แก่พนักงานราชการ เนื่องจากระบบพนักงานราชการเป็นระบบสัญญาจ้างตามสมรรถนะของบุคคลตามที่ได้มีการประกาศรับสมัคร

กรณีพนักงานราชการประสงค์ที่จะศึกษาต่อนอกเวลางานสามารถกระทำได้ แต่เมื่อได้รับคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ไม่สามารถนำวุฒินั้นมาขอปรับอัตราเงินเดือน หรือตำแหน่งได้ ยกเว้นได้ผ่านการสรรหาและเลือกสรรตามวุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ตามหลักการดังกล่าวข้างต้น

51. คำถาม พนักงานราชการที่ประสงค์ที่จะลาออกเพื่อไปประกอบอาชีพอื่น จะมีสิทธิได้รับค่าชดเชยจากทางราชการ หรือเงินอื่นใดหรือไม่ ?

คำตอบ ไม่มีสิทธิ เนื่องจากเป็นความประสงค์ของพนักงานราชการเอง สำหรับพนักงานราชการที่จะได้รับสิทธิการรับเงินชดเชยนั้นจะเป็นกรณีที่ส่วนราชการได้เลิกจ้างก่อนครบกำหนดสัญญาจ้าง โดยผู้นั้นมิได้มีความผิด

52. คำถาม การเลิกจ้างโดยเหตุที่มีใช้ความผิดของพนักงานราชการ ทางราชการจะต้องจ่ายค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อย่างไร ?

คำตอบ การที่ส่วนราชการได้เลิกจ้างพนักงานราชการโดยเหตุผล เช่น เงินงบประมาณที่ใช้จ้างสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้าง ถือว่าเป็นการเลิกสัญญาจ้างโดยมิใช่เกิดจากความผิดของพนักงานราชการตามประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ (ฉบับที่ 3) ข้อ 6 (5) ซึ่งส่วนราชการจะต้องจ่ายค่าตอบแทนการออกจากราชการโดยไม่มีความผิดให้ด้วย หากส่วนราชการไม่ได้ระบุงรณีนี้นี้เป็นเหตุเลิกจ้างไว้ ในสัญญาจ้างก็ควรที่จะระบุงเอาไว้ด้วย เพื่อพนักงานราชการจะได้ไม่เสียสิทธิ

53. คำถาม พนักงานราชการที่ประสงค์จะลาออก สามารถลาออกโดยไม่ต้องยื่นใบลาออกได้หรือไม่ และหากว่าต้องยื่นจะต้องยื่นก่อนล่วงหน้าภายในกี่วัน ?

คำตอบ พนักงานประสงค์จะลาออกจะต้องยื่นหนังสือขอลาออก ต่อผู้บังคับบัญชาหัวหน้าส่วนราชการ ตามหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการกำหนด หากส่วนราชการไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องนี้ไว้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของข้าราชการพลเรือนโดยอนุโลม

54. คำถาม ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ มีสิทธิประโยชน์แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ?

คำตอบ อาจเปรียบเทียบสิทธิประโยชน์ของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ได้ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบสิทธิประโยชน์ของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ

สิทธิประโยชน์	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานราชการ
1. สิทธิการลา			
1.1 ลาป่วย	60 วัน	60 วัน	เท่าที่ป่วยจริง
1.2 ลาคลอดบุตร	90 วัน	90 วัน	90 วัน
1.3 ลากิจส่วนตัว	45 วัน	45 วัน	10 วัน (ทำงานไม่ถึง 1 ปี ทอนลงตามสัดส่วน)
1.4 ลาพักผ่อน	10 วัน	10 วัน	10 วัน (ปีแรกต้องทำงาน ครบ 6 เดือน)
1.5 ลาอุปสมบท/พิธีฮัจย์	120 วัน	120 วัน	ตามที่ คพร. กำหนด
1.6 ลาเข้ารับการตรวจเลือก/เตรียมพล	✓	✓	ไม่เกิน 60 วัน
1.7 ลาไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ปฏิบัติงานวิจัย	✓	✓	ส่วนราชการสั่งให้ไป ฝึกอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
1.8 ลาไปปฏิบัติงานองค์การระหว่างประเทศ	✓	✓	-
1.9 ลาติดตามคู่สมรส	✓	✓	-
2. สิทธิในการรับค่าจ้างระหว่างลา			
2.1 ลาป่วย	60 วัน	60 วัน	30 วัน
2.2 ลาคลอดบุตร	90 วัน	90 วัน	45 วัน / 45 วัน
2.3 ลากิจส่วนตัว	45 วัน	45 วัน	10 วัน
2.4 ลาพักผ่อน	10 วัน	10 วัน	10 วัน
2.5 ลาอุปสมบท/พิธีฮัจย์	120 วัน	120 วัน	ตามที่ คพร. กำหนด
2.6 ลาเข้ารับการตรวจเลือก/เตรียมพล	✓	✓	60 วัน
3. สวัสดิการเกี่ยวกับรักษาพยาบาล	✓	✓	ตาม พ.ร.บ. ประกันสังคม
4. สวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร	✓	✓	-

สิทธิประโยชน์	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานราชการ
5. สวัสดิการเงินช่วยเหลือบุตร	✓	✓	✓
6. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ	✓	✓	✓
7. ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ	✓	✓	✓
8. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	✓	✓	✓
9. ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ	✓	✓	✓
10. เงินทำขวัญ (ได้รับอันตรายหรือป่วยเจ็บจนพิการหรือสูญเสีย อวัยวะจากการปฏิบัติหน้าที่)	✓	✓	-
11. เงินบำเหน็จความชอบกรณีพิเศษ/เงินช่วยพิเศษ (ตายในระหว่างรับราชการ)	✓	✓	-
12. เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ	✓	✓	ตามที่ คพร. กำหนด
13. บำนาญ	✓	-	✓
14. บำเหน็จ			
- บำเหน็จปกติ	✓	✓	-
- บำเหน็จพิเศษ	✓	✓	-
(ให้กรณีได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วยเพราะเหตุปฏิบัติ ราชการ)			
15. เงินผลประโยชน์จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	-	✓	-
16. สิทธิในการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	✓	✓	✓
17. ประกันสังคม	-	-	✓
18. สิทธิประโยชน์จากกองทุนเงินทดแทน กรณีเจ็บป่วย ประสบอันตรายทุพพลภาพ ตายเพราะ เหตุปฏิบัติราชการ (ทดแทนเงินทำขวัญ เงินช่วยพิเศษ และบำเหน็จพิเศษ)	-	-	ตามที่ คพร. กำหนด
19. ค่าชดเชย (ตามกฎหมายแรงงาน)	-	-	✓

หมายเหตุ 1) ✓ ได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด

- 2) 45 วัน/ 45 วัน หมายถึงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาคลอดบุตรจากส่วนราชการ 45 วัน และ
อีก 45 วันให้รับจากประกันสังคม

55. คำถาม พนักงานราชการที่ลาคลอด 90 วัน โดยได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาจากส่วนราชการที่สังกัดได้ไม่เกิน 45 วัน และอีก 45 วัน หารับจากกองทุนประกันสังคม กรณีการลาช่วง 45 วัน ที่ได้รับค่าตอบแทนจากประกันสังคม จะมีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษจากส่วนราชการที่สังกัดหรือไม่ ?

คำตอบ ได้ เนื่องจากพนักงานราชการดังกล่าวมีสถานภาพเป็นพนักงานราชการต่อเนื่อง ดังนั้น จึงเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษตลอดระยะเวลา 90 วัน ของการลาคลอดบุตร

56. คำถาม หากพนักงานราชการใช้สิทธิลาคลอดบุตร 60 วัน จะได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาอย่างไร และได้รับค่าตอบแทนของการมาปฏิบัติงานหลังการลา 60 วัน หรือไม่อย่างไร

คำตอบ ตามระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการ พนักงานราชการมีสิทธิลาคลอดบุตรได้ 90 วัน และในระหว่างที่ลาคลอดบุตรนั้น จะได้รับเงินค่าตอบแทนระหว่างลา 2 ส่วนคือ 45 วันแรก หารับจากส่วนราชการต้นสังกัด และ 45 วันหลัง หารับตามสิทธิประกันสังคม ทั้งนี้ หากพนักงานราชการใช้สิทธิลาคลอดบุตรไม่ถึงสิทธิที่กำหนดไว้ ตามคำถามดังกล่าว พนักงานราชการผู้นั้นก็จะได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาคลอด 45 วัน จากส่วนราชการ และอีก 45 วัน หารับเป็นการเหมาจ่ายตามกฎหมายประกันสังคม โดยจะได้รับค่าตอบแทนปกติสำหรับการมาปฏิบัติงานจากส่วนราชการอีก 30 วัน ที่มาปฏิบัติงานก่อนครบกำหนด 90 วัน ด้วย

57. คำถาม พนักงานราชการที่มีวุฒิปริญญาตรีในสาขาที่กำหนดหลักสูตร 5 ปี จะให้ได้รับค่าตอบแทนในการทำสัญญาจ้างครั้งแรกเท่าใด ?

คำตอบ ตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) เรื่องค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ กำหนดให้ผู้มีวุฒิปริญญาตรีหลักสูตร 5 ปี ให้ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ในแต่ละช่วง จำนวน 2 ช่วง จากอัตราต่ำสุดของบัญชีตามกลุ่มงานบริหารทั่วไป และกลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ

58. คำถาม พนักงานราชการที่มีวุฒิปริญญาโทในสาขาที่กำหนดหลักสูตร 2 ปี ต่อจากปริญญาตรีหลักสูตร 5 ปี จะให้ได้รับค่าตอบแทนในการทำสัญญาจ้างครั้งแรกเท่าใด ?

คำตอบ ตามประกาศ คพร. กำหนดให้ผู้ได้รับวุฒิปริญญาโททั่วไปที่มีหลักสูตร 2 ปี ต่อจากปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ในแต่ละช่วงจำนวน 4 ช่วง จากอัตราต่ำสุดของบัญชี กรณีที่ตามอยู่นอกเหนือจากที่กำหนดในประกาศ ให้ส่วนราชการเสนอ คพร. พิจารณา

59. คำถาม การนับวันลากิจ ลาพักผ่อน ลาป่วย ลาคลอด และลาไปรับการตรวจเลือก หรือเตรียมพล ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารของพนักงานราชการ โดยได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาจะนับอย่างไร ?

คำตอบ การนับวันลาเพื่อประโยชน์ในการคำนวณวันลา กรณีลากิจ ลาพักผ่อน และลาป่วย ให้นับวันลาเฉพาะวันทำการ ส่วนการลาอีก 2 ประเภทหลัง ให้นับวันลาต่อเนื่องกันไปทั้งวันทำการและวันหยุดราชการ

60. คำถาม พนักงานราชการที่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม 5% จะต้องนำเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษมารวมคำนวณด้วยหรือไม่ ?

คำตอบ พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 5 กำหนดว่า “ค่าจ้าง” หมายถึง เงินทุกประเภทที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นค่าตอบแทนการทำงานในวัน และเวลาทำงานปกติ ไม่ว่าจะคำนวณตามระยะเวลาหรือคำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ และให้หมายความถึงเงินที่นายจ้างจ่ายให้ในวันหยุด และวันลา ซึ่งลูกจ้างไม่ได้ทำงานด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกำหนดคำนวณหรือจ่ายในลักษณะใด หรือโดยวิธีการใด และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร ดังนั้น การจ่ายเงินค่าครองชีพพิเศษจึงถือเป็น “ค่าจ้าง” ที่ต้องนำมาคำนวณเพื่อจ่ายเงินสมทบกองทุนประกันสังคมด้วย

61. คำถาม พนักงานราชการมีสิทธิลาอุปสมบท หรือลาไปประกอบพิธีฮัจย์หรือไม่ ?

คำตอบ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีมติอนุมัติในหลักการให้พนักงานราชการที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานติดต่อกันไม่น้อยกว่า 4 ปี ได้รับสิทธิการลาไปอุปสมบทไม่เกิน 120 วัน ส่วนการลาไปประกอบพิธีฮัจย์ให้ได้รับสิทธิการลาตามระยะเวลาที่ใช้ในการประกอบศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามโดยได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาทั้ง 2 กรณีภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

- 1) เป็นสิทธิที่พนักงานราชการจะได้รับไม่เกิน 1 ครั้ง ครั้งหนึ่งในชีวิตในช่วงเวลาของการมีสถานภาพเป็นพนักงานราชการ
- 2) ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุมัติ การลาตามความเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ.

62. คำถาม พนักงานราชการที่ลาป่วยเกินกว่า 30 วัน ที่จะได้รับค่าตอบแทนระหว่างลา โดยเป็นการลาแบบต่อเนื่องและไม่ต่อเนื่องจะนับวันลาอย่างไร เพื่อจะได้หักค่าตอบแทนที่ลาเกินสิทธิ ?

คำตอบ ให้นับวันลาเฉพาะวันทำการเท่านั้น ไม่ว่าการลานั้นจะเป็นการลาต่อเนื่องติดต่อกันโดยมีวันหยุดราชการคั่นอยู่ระหว่างการลานั้นหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น จึงหักค่าตอบแทนการลาป่วย เกินสิทธิเฉพาะวันทำการเท่านั้น

63. คำถาม

การลาคลอดคร่อมปีงบประมาณ พ.ศ.2551 และปีงบประมาณ พ.ศ.2552 ซึ่งอยู่ในช่วงกรอบัตรกำลัง 4 ปี รอบที่ 2 ควรเขียนใบลาอย่างไร ?

คำตอบ

กรณีที่ 1 ถ้าเป็นการลาคลอดในช่วงเวลาที่มีการต่อสัญญาจ้างแล้ว สามารถลาต่อเนื่องได้ตามสิทธิ 90 วัน

กรณีที่ 2 ถ้ายังไม่มีมีการต่อสัญญาจ้างก็สามารถลาได้เท่าที่กำหนดในสัญญาจ้าง คือ ไม่เกินวันที่ 30 กันยายน 2551 และเมื่อได้รับการต่อสัญญาจ้างแล้ว ก็ยื่นขอลาต่อตามสิทธิได้

อนึ่ง พนักงานราชการรายได้ที่ไม่ได้รับการต่อสัญญาจ้าง ยังมีสิทธิประโยชน์อื่น ๆ จากการประกันสังคมต่อเนื่องไปได้อีก 6 เดือน โดยยังมีสิทธิการรับค่าตอบแทนการลาคลอดได้ 45 วัน ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมด้วย

64. คำถาม

การเบิกจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการของพนักงานราชการจะเบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ. 2536 หรือ พ.ศ. 2550 ?

คำตอบ

เจตนารมณ์ของประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 2 มีนาคม 2548 ที่กำหนดให้พนักงานราชการได้รับสิทธิประโยชน์ในกรณีต่างๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ค่าเบี้ยประชุม ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง หรือพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกรณีดังกล่าว เช่นเดียวกับข้าราชการโดยอนุโลม ก็เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการกำหนดค่าตอบแทนของพนักงานราชการ ตามหลักความยุติธรรมและหลักการจูงใจ ที่กำหนดไว้ในข้อ 3 ของประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2547

ดังนั้น เมื่อมีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ. 2550 หรือระเบียบของปีใดที่มีการปรับปรุงในอนาคตแทนระเบียบเดิม พ.ศ. 2536 แล้ว ก็ต้องดำเนินการเบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดขึ้นใหม่

65. คำถาม การคำนวณเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลัง กำหนดตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0406.4/ว 69 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2551 มีวิธีการอย่างไร ?

คำตอบ นำฐานเงินค่าตอบแทนที่ได้รับรวมกับค่าตอบแทนพิเศษ ทั้งในกรณีที่ได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีหรือดีเด่น หากไม่เกิน 11,700 บาท จึงจะมีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษ ทั้งนี้ หากค่าตอบแทนดังกล่าว เมื่อรวมค่าครองชีพ 1,500 บาท แล้ว ไม่ถึงเดือนละ 8,200 บาท ให้เบิกจ่ายเงินค่าครองชีพชั่วคราวเพิ่มขึ้นอีกจนถึงเดือนละ 8,200 บาท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 นาย ก ได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการในกลุ่มงานบริหารทั่วไป ในอัตรา 9,530 บาท ต่อมาได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีเด่น และอยู่ในเงื่อนไขได้เลื่อนค่าตอบแทนตามผลการประเมิน จะได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษ จำนวน 1,400 บาท ตามวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$11,700 - (9,530 + 480 + 290) = 1,400 \text{ บาท}$$

ตัวอย่างที่ 2 นาย ข เพิ่งได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการในกลุ่มงานบริการ ในอัตรา 6,100 บาท จะได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษเพิ่มจาก 1,500 บาท อีก จำนวน 600 บาท รวมเป็นเงินช่วยค่าครองชีพที่ได้รับ $1,500 + 600 = 2,100$ บาท ตามวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$8,200 - (6,100 + 1,500) = 600 \text{ บาท}$$

การสรรหาและเลือกสรร

66. **คำถาม** การประเมินสมรรถนะมีวิธีการที่เป็นธรรมมากน้อยเพียงใด ?

คำตอบ วิธีการประเมินสมรรถนะมีหลากหลายวิธี เช่น การสอบข้อเขียน การสอบสัมภาษณ์ การทดสอบตัวอย่างงาน เป็นต้น ซึ่งแต่ละวิธีมีข้อดี-ข้อเสียต่างกัน การจะพิจารณาเลือกวิธีใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่ต้องการวัด ข้อจำกัดของบุคลากร งบประมาณ และเวลา เป็นต้น ทั้งนี้ สมรรถนะหลายๆ เรื่อง สามารถประเมินได้ด้วยวิธีการประเมินวิธีเดียวกัน ในขณะที่เดียวกัน สมรรถนะเรื่องเดียวกันก็สามารถประเมินได้ด้วยวิธีการประเมินหลาย ๆ วิธี

ดังนั้น วิธีการประเมินสมรรถนะที่เป็นธรรม คือ การเลือกใช้วิธีการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความน่าเชื่อถือ และสามารถประเมินได้ตรงกับความต้องการของภาระงาน และที่สำคัญควรเลือกวิธีการประเมินสมรรถนะมากกว่าหนึ่งวิธี เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของวิธีการประเมินด้วย

67. **คำถาม** ในการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการทั่วไป ส่วนราชการจะขอใช้บัญชีของส่วนราชการอื่นได้หรือไม่ ?

คำตอบ ได้ โดยส่วนราชการที่จะขอใช้บัญชีฯ จะต้องมีการประเมินสมรรถนะเพิ่มเติม ในรูปของคณะกรรมการ

68. คำถาม ผู้ที่จะสมัครรับการสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานราชการต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ?

คำตอบ

1. คุณสมบัติทั่วไป กล่าวคือคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 8 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 โดยส่วนราชการต้องประกาศในประกาศรับสมัคร ยกเว้น คุณสมบัติในข้อ 8 (8) นั้น ไม่ต้องกำหนดไว้เป็นคุณสมบัติของผู้สมัคร แต่ประกาศเพื่อให้ผู้สมัครได้ทราบว่า ในวันที่ทำสัญญาจ้าง ผู้ที่ผ่านการเลือกสรรต้องมีคุณสมบัติในข้อดังกล่าวด้วย

2. คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่องการกำหนดลักษณะงานและคุณสมบัติเฉพาะของกลุ่มงาน และการจัดทำกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ

69. คำถาม ขอคำแนะนำในกรณีที่มีผู้สมัครสอบมาก ซึ่งส่วนราชการไม่มีกำลังคนและงบประมาณพอที่จะจัดสอบเองได้ ?

คำตอบ

ส่วนราชการสามารถประกาศรับสมัครโดยกำหนดรายละเอียดของงาน เช่น ลักษณะงาน จำนวนอัตราว่าง คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครซึ่งเป็นไปตามความจำเป็นของงาน เป็นต้น หรืออื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้สนใจในการตัดสินใจสมัครสอบ ซึ่งจะช่วยให้มีผู้สมัครสอบเฉพาะที่มีความประสงค์ในการทำงานนั้นจริงๆ นอกจากนี้วิธีการประเมินบุคคลก็มีหลากหลายให้ส่วนราชการสามารถเลือกใช้ตามงบประมาณและกำลังคนของส่วนราชการ และสำหรับวิธีการประเมินสมรรถนะก็อาจกำหนดให้มีการประเมินสมรรถนะที่สำคัญก่อน แล้วประกาศรายชื่อผู้ผ่านการประเมินเฉพาะสมรรถนะนั้น เพื่อให้เข้ารับการประเมินสมรรถนะในเรื่องอื่นๆ ต่อไป หรือ การกำหนดเกณฑ์การตัดสินที่ยืดหยุ่น ได้แก่ การกำหนดร้อยละของคะแนนเต็ม เช่น ผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 หรืออาจกำหนดเป็นจำนวนเท่าของอัตราว่าง เป็นต้น ซึ่งก็น่าจะช่วยลดภาระการดำเนินการของส่วนราชการได้

70. คำถาม คณะกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการ มีสิทธิได้รับคำตอบแทนตามระเบียบกระทรวงการคลัง เช่นเดียวกับการสรรหาและเลือกสรรข้าราชการหรือไม่ ?

คำตอบ คณะกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการ มีสิทธิได้รับคำตอบแทนตามระเบียบกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการสรรหาและเลือกสรรข้าราชการโดยอนุโลม

71. คำถาม การจ้างพนักงานราชการพิเศษแตกต่างจากการจ้างที่ปรึกษาในประเด็นใด ?

คำตอบ การจ้างที่ปรึกษาตามระเบียบกระทรวงการคลัง มี 2 ลักษณะคือ การจ้างแรงงาน และการจ้างทำของ ส่วนการจ้างพนักงานราชการพิเศษ คือการจ้างผู้ปฏิบัติงานในลักษณะที่ต้องใช้ความรู้หรือความเชี่ยวชาญสูงมากเป็นพิเศษ เพื่อปฏิบัติงานที่มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดอย่างชัดเจน ซึ่งอาจกำหนดให้ปฏิบัติงานในฐานะที่ปรึกษาก็ได้ ทั้งนี้ ตามข้อกำหนดที่จะระบุในสัญญาจ้าง

72. คำถาม ส่วนราชการสามารถตั้งกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรจากบุคคลภายนอกหน่วยงาน เช่น นักจิตวิทยา เป็นต้น ได้หรือไม่ ?

คำตอบ ได้

73. คำถาม ผู้ลงนามในประกาศรับสมัครและประกาศบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการคือใคร ?

คำตอบ หัวหน้าส่วนราชการ

74. คำถาม ผู้ที่มีสถานภาพปัจจุบันเป็นลูกจ้าง หรือ พนักงานราชการ ของส่วนราชการ ฯลฯ หากสมัครเข้ารับ การสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานราชการจะขัดกับข้อ 8 ของระเบียบฯ หรือไม่ ?

คำตอบ ไม่ขัด แต่จะต้องลาออกก่อนวันที่จะลงนามในสัญญาจ้าง

75. คำถาม เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ทำงานมาได้ 2 ปีแล้ว ได้รับการจ้างด้วยเงินสมาคมผู้ปกครองจะมีโอกาสได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการหรือไม่ ?

คำตอบ ผู้ที่ได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการ ต้องผ่านกระบวนการสรรหาและเลือกสรรตามที่ประกาศรับสมัครของส่วนราชการแต่ละแห่งกำหนด ซึ่งหากมีส่วนราชการใด เปิดรับสมัครสอบพนักงานราชการ ผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามประกาศรับสมัครของส่วนราชการนั้น ก็สามารถสมัครเพื่อเข้ารับการเลือกสรรเป็นพนักงานราชการได้

76. คำถาม การมอบอำนาจส่วนราชการเรื่องการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการ จะป้องกันไม่ให้เกิดระบบอุปถัมภ์ได้อย่างไร ?

คำตอบ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อเป็นพนักงานราชการของส่วนราชการด้วยการดำเนินการโดยคณะกรรมการภายใต้หลักสมรรถนะ ความเท่าเทียมในโอกาสและประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ ด้วยกระบวนการที่ได้มาตรฐาน ยุติธรรม และโปร่งใส เพื่อรองรับการตรวจสอบตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งต้องพร้อมรับการตรวจสอบจากบุคคลภายนอกได้

77. คำถาม การจ้างพนักงานราชการที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ประกาศสรรหา ส่วนราชการจะต้องดำเนินการอย่างไร ?

คำตอบ ส่วนราชการต้องเลิกจ้างตามนัยข้อ 28 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 คือ สัญญาจ้างสิ้นสุด เมื่อพนักงานราชการขาดคุณสมบัติ ทั้งนี้ สำหรับคำตอบแทนพนักงานราชการ ไม่ต้องถูกเรียกคืนโดยอนุโลมตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

78. คำถาม

ทางราชการได้ทำสัญญาจ้าง นางสาวสายชล เป็นพนักงานราชการ ต่อมากรมได้ตรวจสอบพบว่า พนักงานราชการรายนี้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ ทำให้สัญญาจ้างสิ้นสุดลงตามข้อ 28 (2) ของระเบียบฯ พนักงานราชการ เช่นนี้ จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือไม่ และพนักงานราชการรายนี้จะต้องคืนเงินค่าตอบแทนและเงินอื่นที่ได้รับระหว่างปฏิบัติราชการหรือไม่ ?

คำตอบ ปัญหาเรื่องนี้แยกออกเป็น 2 ประเด็น

1. ประเด็นแรก ที่ว่าทำให้เกิดความเสียหายแก่พนักงานราชการหรือไม่ ประเด็นนี้ส่วนราชการที่เป็นผู้ทำสัญญาจ้างพนักงานราชการตามสัญญาจ้างรายนี้จะต้องพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายว่าได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการหรือไม่ หากเกิดมีความเสียหาย ผู้นี้ก็จะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น เว้นแต่ความเสียหายเกิดจากเหตุสุดวิสัย ทั้งนี้ ส่วนราชการอาจหักค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดที่ผู้ันจะได้รับจากส่วนราชการ และยังไม่จ่ายไว้เพื่อชดเชยค่าเสียหายได้ ตามนัยข้อ 28 ของระเบียบฯ พนักงานราชการ

2. ประเด็นที่สอง ที่ว่าหากเป็นเช่นนั้นแล้ว จะต้องคืนเงินค่าตอบแทนและเงินอื่นที่ได้รับไปจากทางราชการระหว่างปฏิบัติราชการหรือไม่ ประเด็นนี้จะต้องอาศัยข้อ 4 ของระเบียบฯ พนักงานราชการฯ ประกอบมาตรา 131 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และ ข้อ 21 ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537 กำหนดไว้โดยสรุปว่า กรณีข้าราชการหรือลูกจ้างประจำได้ขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยมิได้รับอนุมัติจาก ก.พ. หรือกระทรวงการคลังแล้วแต่กรณี ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่และการรับเงินเดือนหรือค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับไปก่อนมีคำสั่งให้ออกนั้น ดังนั้น กรณีนี้นางสาวสายชล จึงไม่ต้องคืนเงินค่าตอบแทนและเงินอื่นที่ได้รับไปจากทางราชการในระหว่างปฏิบัติราชการ (เพราะทางราชการได้รับการตอบแทนโดยการทำงานของผู้ันแล้ว)

การจัดทำสัญญาจ้าง

79. คำถาม สัญญาจ้างมีอายุเท่าไร และต่อสัญญาได้กี่ครั้ง ?

คำตอบ อายุสัญญาจ้างเป็นไปตามความจำเป็นของภารกิจ แต่สูงสุดไม่เกิน ๔ ปี ในแต่ละสัญญา และส่วนราชการสามารถต่อสัญญาจ้างได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง ภายใต้ระยะเวลาตามกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ 4 ปี ที่ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการอนุมัติ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของภารกิจที่ต้องมีต่อเนื่อง และพนักงานราชการมีผลการปฏิบัติงานเฉลี่ยย้อนหลังไม่เกิน 4 ปี อยู่ในระดับไม่ต่ำกว่าระดับดี

80. คำถาม กรณีที่ส่วนราชการจ้างพนักงานราชการเข้ามาภายใต้ขอบข่ายของงานที่กำหนดไว้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อหมดช่วงระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ส่วนราชการพบว่า มีงานต่อเนื่องที่จำเป็นต้องจ้างต่อ ส่วนราชการจะดำเนินการเพื่อต่อสัญญาจ้างผู้นั้นได้เลยหรือไม่ หรือต้องเริ่มกระบวนการสรรหาและเลือกสรรใหม่ ?

คำตอบ ส่วนราชการสามารถดำเนินการต่อสัญญาจ้างได้เลย เนื่องจากเป็นงานที่มีความต่อเนื่องจากงานเดิม โดยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า มีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการเฉลี่ยย้อนหลังไม่เกิน 4 ปี ไม่ต่ำกว่าระดับดีตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการด้วย

81. คำถาม สัญญาจ้างต้องติดอากรแสตมป์หรือไม่ ?

คำตอบ สัญญาจ้างไม่ต้องติดอากรแสตมป์

82. **คำถาม**   **หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบการทำสัญญาจ้าง ?**

คำตอบ   หน่วยงานที่มีตำแหน่งว่างต้องรับผิดชอบในการกำหนดรายละเอียดของสัญญาจ้าง และหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมายเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง

83. **คำถาม**   **มหาวิทยาลัยที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ออกนอกระบบ) จะสามารถจ้างพนักงานราชการได้หรือไม่ อย่างไร ?**

คำตอบ   ไม่ได้ เนื่องจากไม่อยู่ในความหมายของ “ส่วนราชการ” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 ซึ่งกำหนดว่า “ส่วนราชการ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือ ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เว้นแต่ ราชการส่วนท้องถิ่น”

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

84. คำถาม พนักงานราชการมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างไร ?

คำตอบ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานพนักงานราชการปีละ 2 ครั้ง ไม่ว่าจะได้รับการจ้างมาในช่วงเวลาใดของช่วงการประเมิน คือ

- ครั้งที่ 1 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม ของปีหนึ่ง ถึง 31 มีนาคม ของอีกปีหนึ่ง
- ครั้งที่ 2 ตั้งแต่ 1 เมษายน ถึง 30 กันยายน ของปีเดียวกัน

ผลการประเมินจะนำไปใช้ในการพิจารณาเลื่อนค่าตอบแทนและการต่อสัญญาจ้าง รวมทั้งการบริหารงานบุคคลอื่น ๆ เช่น การพัฒนาและฝึกอบรม เป็นต้น

85. คำถาม กรณีจ้างระยะสั้น เช่น ๓ เดือน จะต้องประเมินผลหรือไม่ ?

คำตอบ ส่วนราชการเป็นผู้พิจารณาว่าจะประเมินหรือไม่ เนื่องจากการจ้างมีระยะเวลาสั้นคือ ๓ เดือน ไม่จำเป็นต้องนำผลการประเมินไปประกอบการพิจารณาเลื่อนค่าตอบแทน แต่หากมีการประเมินส่วนราชการอาจใช้ข้อมูลการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น การต่อสัญญาจ้างประกอบการสรรหาผู้ที่จะมาเป็นพนักงานราชการครั้งต่อไป เป็นต้น

86. คำถาม

การประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีและการประเมินเพื่อต่อสัญญาจ้างสามารถใช้แบบฟอร์มการประเมินฉบับเดียวกันได้หรือไม่ โดยเกณฑ์การต่อสัญญาจ้างจะใช้ค่าเฉลี่ยจากคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ผ่านมา ?

คำตอบ

สามารถใช้แบบฟอร์มเดียวกันได้ เนื่องจากตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ ได้กำหนดว่าการต่อสัญญาจ้างของพนักงานราชการให้นำผลการประเมินฯ เฉลี่ยที่ผ่านมาไม่เกิน ๔ ปีมาประกอบการพิจารณา

87. คำถาม

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน มีช่องสำหรับผู้มอบหมายงานกำหนดงานที่พนักงานราชการรับผิดชอบ ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน และเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้ด้วย จะเหมาะสมหรือไม่ ประการใด ?

คำตอบ

เนื่องจากการดำเนินการจ้างพนักงานราชการจะมีขั้นตอนอื่นๆ ที่ต้องดำเนินการมาก่อนการประเมินผลการปฏิบัติงาน เช่น การกำหนดกรอบอัตรากำลัง การกำหนดอัตราเงินเดือน และการจัดทำสัญญาจ้าง ซึ่งจะทำให้ส่วนราชการทราบว่าจ้างพนักงานราชการดังกล่าวมาเพื่อให้ปฏิบัติงานใด สิ่งเหล่านี้จะนำมาเขียนในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นหลักฐานว่า มีการมอบหมายให้พนักงานราชการปฏิบัติงานอะไรบ้าง และการปฏิบัติงานได้ผลผลิตของงานตามสัญญาจ้างหรือไม่ ดังนั้น รายละเอียดที่ถามทุกรายการ จึงจำเป็นต้องระบุในแบบประเมิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับส่วนราชการและพนักงานราชการโดยตรง

88. คำถาม การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการขึ้นอยู่กับพิจารณาของผู้บังคับบัญชาในระดับต้น เกรงว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมเนื่องจากอาจมีการกลั่นแกล้งในขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงาน โปรดชี้แจงข้อดีข้อเสียให้ชัดเจน ?

คำตอบ เหตุผลที่กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นประเมิน คือ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นผู้มอบหมายและติดตามงานของพนักงานราชการ จึงเป็นผู้ที่ทราบผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการเป็นอย่างดี ทั้งนี้ในการประเมินอาจมีผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปกลั่นกรองการประเมินให้เกิดความเป็นธรรมอีกชั้นหนึ่ง นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการยังได้กำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการว่าให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการอีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชา เนื่องจากคณะกรรมการกลั่นกรองฯ มีลักษณะเป็นองค์คณะ จะทำให้การพิจารณามีความเป็นธรรมมากขึ้น

89. คำถาม พนักงานราชการในมหาวิทยาลัย ถ้าผ่านการประเมินและได้ทำงานอย่างต่อเนื่องจะสามารถเข้าสู่ตำแหน่งหัวหน้างาน/หัวหน้าสำนัก/ผู้อำนวยการสถาบัน ได้หรือไม่ ?

คำตอบ ตามหลักการของพนักงานราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานเสริมอัตรากำลังข้าราชการ จึงไม่เป็นตำแหน่งที่ปฏิบัติงานบริหาร ซึ่งใช้อำนาจการบังคับบัญชา แต่อาจได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานเป็นหัวหน้ากลุ่มงานได้

90. คำถาม

กรณีที่จะมีการต่อสัญญาจ้าง ให้นำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานมาประกอบการพิจารณาในการต่อสัญญาจ้าง โดยผู้ที่ได้รับการพิจารณาให้ต่อสัญญาจ้างจะต้องมีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานเฉลี่ยย้อนหลังไม่เกิน 4 ปี ไม่ต่ำกว่าระดับดี มีความหมายอย่างไร ?

คำตอบ

หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลการปฏิบัติงานทั้งหมดในรอบ 4 ปี ย้อนหลัง ซึ่งพิจารณาจากผลคะแนนรวมของการประเมินทุกครั้ง หาดด้วยจำนวนครั้งที่ทำการประเมิน ซึ่งผลการประเมินที่ได้รับจะต้องไม่ต่ำกว่าระดับดี

วินัย

91. คำถาม การที่ส่วนราชการจะกำหนดกฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของ ส่วนราชการให้ข้าราชการหรือลูกจ้างมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ ในเรื่องใด พนักงานราชการในสังกัดส่วนราชการนั้น จะต้องปฏิบัติหรือละเว้น ปฏิบัติด้วยหรือไม่ เพียงใด ?

คำตอบ ข้อ 4 ของระเบียบฯ พนักงานราชการกำหนดความโดยสรุปว่า บรรดา กฎหมาย หรือระเบียบใดกำหนดให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการมีหน้าที่ ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หรือเป็นข้อห้ามในเรื่องใด ให้ถือว่าพนักงาน ราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หรือต้องห้ามในเรื่องนั้น เช่นเดียวกัน เว้นแต่เรื่องใดมีกำหนดไว้แล้วโดยเฉพาะในระเบียบนี้หรือสัญญาจ้าง หรือส่วนราชการประกาศให้พนักงานราชการประเภทใด ตำแหน่งใด ได้รับการ ยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติในบางเรื่อง ดังนั้น การที่ส่วนราชการจะกำหนดเรื่องใด สำหรับข้าราชการและลูกจ้างประจำ ก็ต้องถือปฏิบัติไปตามนั้นด้วย เว้นแต่จะเข้า ข้อยกเว้นตามข้อ 4 ดังกล่าว

92. คำถาม ตามระเบียบฯ ที่กำหนดให้ส่วนราชการกำหนดลักษณะการกระทำความผิด วินัยอย่างไม่ร้ายแรงนั้น จะต้องกระทำอย่างไร และต้องประกาศให้พนักงาน ราชการทราบทั่วกันหรือไม่ ?

คำตอบ การที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 กำหนดให้ส่วนราชการแต่ละแห่งกำหนดลักษณะการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ ร้ายแรงเอง ก็เพื่อจะได้กำหนดให้เหมาะกับวัฒนธรรมของแต่ละส่วนราชการ และเมื่อกำหนดลักษณะความผิดวินัยไม่ร้ายแรงแล้ว ก็ต้องประกาศให้ พนักงานราชการทราบทั่วกันด้วย

หากส่วนราชการไม่กำหนด ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน มาใช้โดยอนุโลมตามข้อ 4 ของระเบียบดังกล่าวข้างต้น

93. คำถาม เมื่อลงโทษทางวินัยแก่พนักงานราชการแล้ว จะต้องรายงาน อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวงหรือไม่ ?

คำตอบ โดยที่ระเบียบฯ ได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษทางวินัยแก่พนักงานราชการ คือหัวหน้าส่วนราชการ ประกอบกับข้อ ๓ ของระเบียบฯ กำหนดว่า “หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการและผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างพนักงานราชการ ดังนั้น เมื่อมีการลงโทษทางวินัยแก่พนักงานราชการแล้ว จึงไม่ต้องรายงาน อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวงแต่อย่างใด

94. คำถาม พนักงานราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หากส่วนราชการลงโทษไล่ออกจากราชการ จะมีสิทธิอุทธรณ์หรือไม่ หากอุทธรณ์ไม่ได้ต้องฟ้องศาลปกครองภายในเวลาเท่าใด ?

คำตอบ โดยที่ระเบียบฯ นี้มิได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษไว้ จึงต้องบังคับตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อผู้บังคับบัญชาที่ทำคำสั่งทางปกครองภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว ดังนั้น ผู้ถูกลงโทษจึงต้องดำเนินการยื่นอุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาที่ทำคำสั่งทางปกครองให้เสร็จสิ้นก่อน หากยังไม่เป็นที่พอใจ จึงมีสิทธิที่จะไปฟ้องศาลปกครอง

95. คำถาม พนักงานราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในการลงโทษจะใช้คำว่า “ไล่ออก” หรือ “ให้ออก” ในคำสั่งและมีตัวอย่างคำสั่งให้ด้วยหรือไม่ ?

คำตอบ โดยที่ระเบียบฯ ข้อ ๒๕ ได้กำหนดไว้ว่า ในกรณี que การสอบสวนปรากฏว่า พนักงานราชการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการมีคำสั่ง ไล่ออก ดังนั้นคำสั่งลงโทษจึงต้องเป็นคำสั่งไล่ออก ส่วนคำสั่งลงโทษนั้นให้ นายระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งลงโทษของข้าราชการพลเรือนสามัญ มาใช้ โดยอนุโลม

96. คำถาม พนักงานราชการสามารถทักท้วงเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ได้หรือไม่ ถ้าเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ เกรงว่าจะเกิดผลกระทบถูกไล่ออก ?

คำตอบ ระบบพนักงานราชการเป็นระบบที่กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่กำหนดไว้ตามสัญญาจ้าง ซึ่งลักษณะงานโดยทั่วไปของพนักงานราชการเป็นงานที่ไม่ใช้อำนาจตามกฎหมายในการอนุมัติ อนุญาต เว้นแต่จะได้รับมอบอำนาจนั้น ตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ดังนั้น หากพนักงานราชการ ผู้ใดที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ อนุญาต เมื่อพบว่าการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องจะต้องรายงานผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปตามหน้าที่ หากได้รับผลกระทบจากสิ่งที่ได้รายงาน ก็สามารถร้องขอความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการหรือศาลปกครองได้

97. คำถาม การกระทำผิดวินัยกรณีละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงาน เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 7 วัน นับอย่างไร ?

คำตอบ ถ้าวันแรกที่ละทิ้ง/ทอดทิ้ง เป็นวันทำการของราชการปกติ เช่น วันอังคารที่ 15 กรกฎาคม 2551 ก็ให้นับวันนี้เป็นวันเริ่มต้นและนับติดต่อกันไป แม้จะติด วันเสาร์ที่ 18 และวันอาทิตย์ที่ 19 แต่ถ้าก่อนวันที่ละทิ้ง/ทอดทิ้ง เป็นวันหยุดราชการ เช่น วันที่ 17-20 กรกฎาคม 2551 เป็นวันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันเสาร์ และวันอาทิตย์ การนับวันเริ่มต้นต้องเริ่มนับตั้งแต่วันจันทร์ที่ 21 กรกฎาคม 2551

98. คำถาม

ทางราชการได้สั่งลงโทษไล่นายส. พนักงานราชการออกจากราชการ กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกิน 7 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม เป็นต้นไป นาย ส. อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ ผลการพิจารณาอุทธรณ์ถึงที่สุด ทางราชการพิจารณาทบทวนแล้วเห็นว่าอุทธรณ์ฟังขึ้น จึงสั่งลงโทษไล่ออกเป็นตัดเงินเดือน และสั่งให้กลับเข้ารับราชการ ตั้งแต่วันที่ 10 ธันวาคมปีเดียวกันแล้ว เช่นนี้ พนักงานราชการรายนี้จะได้รับค่าตอบแทนในช่วงที่ไม่ได้ปฏิบัติราชการตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม ถึงวันที่ 10 ธันวาคม หรือไม่ ประการใด ?

คำตอบ

ปัญหาเรื่องนี้ระเบียบฯ พนักงานราชการฯ ไม่ได้กำหนดไว้ จึงต้องอาศัยข้อ 4 ของระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการ ประกอบระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการซึ่งถูกสั่งให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และข้าราชการซึ่งถูกสั่งให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการแล้วต่อมาได้รับการพิจารณายกโทษ พ.ศ. 2538 ข้อ 4 (2) และข้อ 6 กำหนดความโดยสรุปว่า ข้าราชการที่ถูกสั่งให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการแล้วต่อมาผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณาว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ได้กระทำผิด จึงสั่งให้ยกโทษและให้กลับเข้ารับราชการ ในกรณีที่ปรากฏว่าข้าราชการผู้นั้นได้กระทำความผิดหรือมีมลทินหรือมัวหมอง ก็ให้จ่ายได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของเงินเดือนที่ได้รับอยู่ในขณะออกจากราชการตามที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดกำหนด ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการที่สั่งลงโทษพิจารณาส่งจ่ายภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่วินิจฉัยว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือวันที่ได้รับการยกโทษ หรือวันที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดวินิจฉัยว่าให้จ่ายเงินเดือนระหว่างที่มีได้มาปฏิบัติราชการได้ ดังนั้น นาย ส. จึงมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนระหว่างวันที่ 7 ตุลาคม ถึงวันที่ 9 ธันวาคม ปีเดียวกัน ตามนัยระเบียบฯดังกล่าวข้างต้น

99. คำถาม ความรับผิดชอบทางด้านกฎหมายต่อกรณีที่พนักงานราชการกระทำความผิดมีอย่างไร ?

คำตอบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 คำว่า “พนักงานราชการ” อยู่ในความหมายหรือมีสถานภาพของ “เจ้าหน้าที่” หรือ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตาม พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 และ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 กำหนดนิยามของ “เจ้าหน้าที่” หรือ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ”

ดังนั้น พนักงานราชการจึงต้องปฏิบัติและมีความรับผิดชอบตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวด้วย

100. คำถาม จะแต่งตั้งพนักงานราชการให้เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายได้หรือไม่ ?

คำตอบ ขึ้นอยู่กับกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะของส่วนราชการว่า กำหนดให้ผู้รักษาการตามกฎหมายในเรื่องนั้นมีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานราชการเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายได้หรือไม่ หากเปิดโอกาสให้กระทำได้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานราชการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งนี้ก็จะได้รับความคุ้มครองในฐานะเป็น เจ้าพนักงานตามกฎหมาย แต่ถ้าไปกระทำผิด ก็อาจมีความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ทั้งนี้ตาม พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499

101. คำถาม

การใช้อำนาจทางกฎหมายของพนักงานราชการอย่างไร ?

คำตอบ

- พนักงานราชการสามารถใช้อำนาจหน้าที่ได้ตามหน้าที่ของตำแหน่งที่กำหนด และตามที่กฎหมายให้อำนาจแก่ส่วนราชการ ซึ่งอาจเป็นการแต่งตั้งโดย รัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการ
- การจะแต่งตั้งพนักงานราชการให้เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายขึ้นอยู่กับ กฎหมายเฉพาะของส่วนราชการ ว่าได้ให้อำนาจในการแต่งตั้งพนักงาน ราชการ เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายได้หรือไม่
- ตามกฎหมายอาญากำหนดให้เจ้าพนักงานตามกฎหมาย อาจมีผู้ช่วยเหลือ ปฏิบัติงานซึ่งออกไปปฏิบัติงานคู่กับเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับ กฎหมายกำหนด และจะต้องเป็นการมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการ ดังนั้น พนักงานราชการอาจได้รับมอบหมายทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือ ปฏิบัติงานได้
- พนักงานราชการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง/มอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจที่มีอำนาจ ในการใช้อำนาจทางปกครอง ถือเป็นเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาล ปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2540

102. คำถาม

ประเด็นการละเมิด และการจ่ายค่าเสียหายของพนักงานราชการเป็นอย่างไร ?

คำตอบ

พนักงานราชการเป็นเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของ เจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 และต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดฯ กรณีละเมิด

- พนักงานราชการกระทำละเมิดระหว่างการปฏิบัติงานหน้าที่ซึ่งเป็นภารกิจ ตามสัญญาจ้าง หรือภารกิจที่ได้รับการสั่งการที่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนราชการ เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบ และผู้เสียหายสามารถฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากส่วนราชการ ต้นสังกัดได้โดยตรง แต่หากผู้เสียหายสามารถตกลงกับส่วนราชการต้นสังกัดได้ ก็ ไม่ต้องฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย

- กรณีพนักงานราชการกระทำละเมิดที่มีใช้ในการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ (ความผิดส่วนตัว) พนักงานราชการรับผิดชอบในการกระทำนั้นเป็นการเฉพาะตัว

และผู้เสียหายสามารถฟ้องร้องค่าเสียหายจากพนักงานราชการได้โดยตรง แต่ไม่สามารถฟ้องร้องค่าเสียหายจากส่วนราชการต้นสังกัดได้

- ส่วนราชการตั้งกรรมการสอบสวนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

103. คำถาม

ทางราชการได้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนาง ป. พนักงานราชการ กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ระหว่างการสอบสวน กรมมิได้ดำเนินการเลื่อนค่าตอบแทนในปีงบประมาณนั้น ต่อมาผลการสอบสวนเสร็จ ปรากฏว่าการกระทำผิดของนาง ป. เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง กรมจึงสั่งลงโทษภาคทัณฑ์นาง ป. จึงหารือว่าในปีงบประมาณดังกล่าว จะเลื่อนค่าตอบแทนที่รอไว้ได้หรือไม่ ประการใด และจะอ้างระเบียบหรือกฎหมายใดในการออกคำสั่ง ?

คำตอบ

ปัญหาเรื่องนี้กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ระเบียบฯ พนักงานราชการข้อ 4 ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

2. ประกาศ คพร. เรื่องค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ และแนวทางประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2547 กำหนดว่า พนักงานราชการที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนค่าตอบแทน จะต้องมีการปฏิบัติงานในปีงบประมาณที่แล้วไม่น้อยกว่า 8 เดือน และมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับไม่ต่ำกว่าดี

3. ส่วนการเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการนั้น โดยที่กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือน พ.ศ. 2547 ข้อ 13 (1) กำหนดความโดยสรุปว่า ในการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนแต่ละครั้ง ถ้าผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนเห็นสมควรให้ข้าราชการผู้ใดได้เลื่อนขึ้นเงินเดือน แต่ปรากฏว่าได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้าราชการผู้นั้นว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก่อนมีคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือน ให้ผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนรอการเลื่อนขึ้นเงินเดือนไว้ก่อน และให้กันเงินสำหรับเลื่อนขึ้นเงินเดือนไว้ด้วย เมื่อการสอบสวนและพิจารณาแล้วเสร็จ ถ้าผู้ถูกสอบสวนจะต้องถูกลงโทษภาคทัณฑ์ ให้ผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนพิจารณาสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนที่รอการเลื่อนไว้ได้ ดังนั้น กรณีตามปัญหาดังกล่าว

ข้อเท็จจริงฟังได้ยุติว่า ผลการสอบสวนถึงที่สุด อธิบดีสั่งลงโทษภาคทัณฑ์นางป. แต่โดยที่ระเบียบฯ พนักงานราชการมิได้กำหนดแนวทางการเลื่อนค่าตอบแทน ให้กับพนักงานราชการที่มีความผิดวินัยและถูกลงโทษภาคทัณฑ์ไว้ การที่จะพิจารณาว่ากรณีจะเลื่อนค่าตอบแทนในพึงประมาณที่รอไว้เพราะถูกตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงได้หรือไม่ เพียงใด จึงต้องเป็นไปตามที่ข้อ 4 ของระเบียบฯ และข้อ 13 (1) ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. 2544 กำหนดไว้ ... พุดง่าย ๆ ก็เป็นเรื่องที่ส่วนราชการจะพิจารณาให้ เป็นไปตามนี้

อื่น ๆ

104. คำถาม   **หลักการของพนักงานราชการ คือ การกระจายอำนาจ แต่การทำกรอบพนักงานราชการก็ต้องให้คณะกรรมการอนุมัติก่อน และยังต้องให้สำนักงบประมาณพิจารณางบประมาณอีก การมอบอำนาจจึงเหมือนไม่มอบ ?**

คำตอบ   แนวทางปฏิบัติของพนักงานราชการจะเน้นการมอบอำนาจในทุกเรื่อง เช่น ให้ส่วนราชการกำหนดชื่อตำแหน่งได้เอง การปรับเปลี่ยนจำนวนในแต่ละกลุ่มงานภายใต้กรอบอัตรากำลังพนักงานราชการที่ คพร. อนุมัติ ฯลฯ แต่การจัดทำกรอบจำเป็นต้องได้รับอนุมัติจาก คพร. ก่อนด้วยเหตุผล เพื่อเป็นการพิจารณากำลังคนภาครัฐในภาพรวม ซึ่งหากไม่กำหนดให้กรอบอัตรากำลังต้องผ่านการอนุมัติก่อน อาจจะเป็นการเพิ่มอัตรากำลัง ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มภาระผูกพันค่าใช้จ่ายภาครัฐได้

105. คำถาม   **งบประมาณในการจ้างพนักงานราชการใช้งบประมาณประเภทใด และการเบิกจ่ายงบประมาณดังกล่าวมีหลักเกณฑ์อย่างไร?**

คำตอบ   ใช้งบประมาณประเภทงบบุคลากร ส่วนการเบิกจ่ายให้ดำเนินการตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.3/ว85 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2547 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนของพนักงานราชการ

106.คำถาม

พนักงานราชการตำแหน่งอาจารย์สามารถขอประเมินเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ในอนาคตจะมีแนวทางอย่างไรในการกำหนดให้พนักงานราชการตำแหน่งอาจารย์สามารถประเมินทางวิชาการได้บ้าง ?

คำตอบ

ระบบพนักงานราชการ เป็นการจ้างงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 ซึ่งไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้มีการประเมินผลงาน เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการไว้ ดังนั้น ส่วนราชการจึงควรกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งทางวิชาการเป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัยจะเหมาะสมกว่า

107.คำถาม

งบประมาณสำหรับจ้างพนักงานราชการเป็นงบที่ส่วนราชการมีอยู่เดิม หรือเป็นงบประมาณที่ได้รับจัดสรรใหม่?

คำตอบ

เป็นไปได้ทั้ง 2 กรณี คือ ถ้ากรอบอัตรากำลังพนักงานราชการมีที่มาจากลูกจ้างประจำ เมื่อจะจ้างพนักงานราชการทดแทนอัตราลูกจ้างประจำที่ว่างลงก็สามารถเปลี่ยนแปลงรายการค่าจ้างประจำเป็นค่าตอบแทนพนักงานราชการได้ แต่ถ้าได้รับอนุมัติกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการเพิ่มก็อาจได้รับจัดสรรงบประมาณใหม่เพิ่มเติม

108.คำถาม

การจ่ายเงินให้พนักงานราชการจะต้องใช้ระบบจ่ายตรง (Direct Payment) หรือไม่ อย่างไร ?

คำตอบ

ถ้าส่วนราชการเข้าระบบจ่ายตรงก็จ่ายตรงด้วย ทั้งนี้ ต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลัง